

DANSKE ELITE- RESULTATER 2015

Danmark fastholder et forbedret internationalt konkurrenceniveau frem mod OL i Brasilien

Rasmus K. Storm, Klaus Nielsen & Frederik Thomsen

Notat / April 2016

Titel

Danske elitesresultater 2015. Danmark fastholder et forbedret internationalt konkurrenceniveau frem mod OL i Brasilien

Forfattere

Rasmus K. Storm, Klaus Nielsen og Frederik Thomsen

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Udgave

1. udgave, København, april 2016

Pris

Notatet kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4 A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af dette notat er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Resumé	4
Danmark fastholder en forhøjet international konkurrenceevne.....	5
Idans tilgang til måling af konkurrenceevnen i elitesport	5
Resultatudviklingen i OL-disciplinerne	6
Øget konkurrencedygtighed i flere sportsgrene	8
Danmark vinder en større andel af samtlige topplaceringer.....	13
De finansielle ressourcers betydning: New Zealand kontra Danmark	14
Er fokuseret støtte vejen frem?.....	17
Hvordan præsterer Danmark i forhold til, hvad man skulle forvente?.....	20
Afslutning: Danmark ligger godt til i forhold til OL i Rio	24
Om forfatterne	25
Litteratur	26
Bilag	27

Resumé

2016 er året, hvor danske atleter skal forsvare resultatet fra det seneste OL i London. Her leverede Danmark det bedste resultat siden 1948 med i alt ni medaljer. Meget tyder på, at Danmark vil klare sig mindst lige så godt ved årets OL i Brasilien. Idans årlige analyse af udviklingen i dansk elitesports konkurrenceevne viser, at Danmark gennemlever en guldalder i øjeblikket. Niveauet er højere end forud for seneste OL, og der er større bredde og stabilitet i resultaterne. Desuden præsterer Danmark over, hvad man kan forvente ud fra landets befolkningsmæssige og politisk-økonomiske grundforudsætninger. På denne baggrund er det ikke urealistisk, at Danmark kan fastholde – og måske endog forøge – resultatporteføljen ved sommer-OL i 2016.

Danmark fastholder en forhøjet international konkurrenceevne

Idrættens Analyseinstitut følger løbende udviklingen i dansk eliteidræts internationale resultater. Hvert år opdateres analysen med det seneste års resultatdata, og en konkret vurdering af den danske konkurrenceevne foretages.¹

De enkelte års analyser fokuserer på de sommerolympiske discipliner, da Danmarks satsninger alt overvejende sker inden for det område. Bortset fra curling er Danmark ikke en vintersportsnation i elitesporten.

Forud for de kommende Olympiske Lege (OL) i Brasilien er det interessant at se, hvordan Danmark klarede sig i 2015 og i årene siden OL i London (2013-2015) set i forhold til den tilsvarende periode mellem de to foregående OL (2009-2012). Denne sammenligning kan bruges som en lakmestest for, hvordan de danske atleter vil klare sig, når legene går i gang.

Indeværende analyse ser også på, hvordan andre nationers konkurrenceevne har udviklet sig med henblik på at perspektivere Danmarks resultater. Det kan også give inspiration til, hvad Danmark kan gøre for at forbedre niveauet yderligere fremover.

Idans tilgang til måling af konkurrenceevnen i elitesport

Analysen bygger på flere delelementer. Først og fremmest kigges på antallet af medaljer i OL-årene, men der suppleres med de såkaldte 'top 8-point' (nr. 1: 8 point, nr.2: 7 point, ... nr. 8: 1 point). Det er et forsøg på at medregne de danske resultater lige uden for medaljerækken.

For et lille land som Danmark, der trods alt vinder relativt få medaljer, betyder selv små variationer i antallet af guld-, sølv-, eller bronzemedaljer ganske meget for det samlede indtryk af konkurrenceevnen. Da den reelle forskel på en podieplacering og et lavere resultat – som f.eks. nummer fire eller fem – kan være ganske marginale, giver top 8-point-tilgangen et mere pålideligt billede af den danske konkurrenceevne end en opgørelse, der udelukkende medregner medaljer. De senere år er Team Danmark også selv begyndt at opgøre resultater efter samme mål.²

For at give et bedre grundlag for at vurdere udviklingen år for år og dermed give bud på den aktuelle styrke før det forestående OL har Idan udviklet en metode, der søger at vurdere resultaterne ved et såkaldt 'simuleret OL' i de år, der ligger mellem de reelle OL-år.

¹ Analyserne og registreringen af de danske resultater foretages i samarbejde med professor Klaus Nielsen, Birkbeck, University of London.

² Idans opgørelse afviger dog fra Team Danmarks (TD) opgørelser: "Team Danmark tager kun højde for faktisk afholdte mesterskaber og medtager både VM og EM. De to opgørelser har hver sine styrker og svagheder og kan supplere hinanden" (Storm & Nielsen, 2015, p. 4). Se i øvrigt nærmere herom nedenfor (note 3).

Det indbefatter, at resultater fra VM eller lignende turneringer i OL-disciplinerne i de mellemolympiske år bruges som udgangspunkt for sammenligningen på tværs af år. I de fleste af OL-disciplinerne afholdes årlige VM eller konkurrencer på samme niveau. Ranglisteplaceringer inddrages for sportsgrene, hvor der ikke afholdes VM eller lignende konkurrencer. For en nærmere redegørelse og diskussion af fremgangsmåden henvises til Nielsen og Storm (2014).

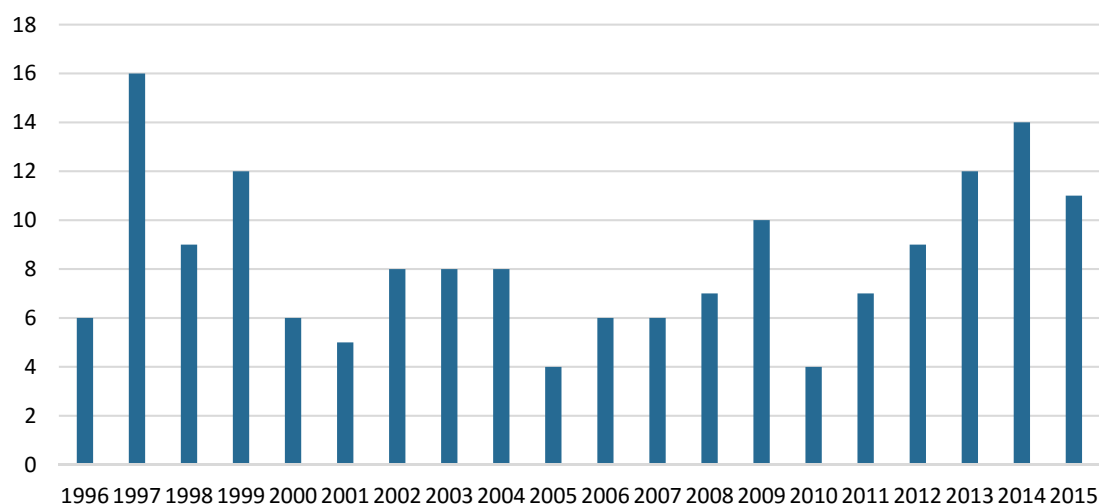
Ud over disse medalje- og top 8-mål vurderes udviklingen også i forhold til den såkaldte 'markedsandel', dvs. hvor stor en del af de mulige top 8-point Danmark vinder. Endelig kigges der på, hvordan Danmark sig klarer internationalt, når man justerer for befolkningsmæssige, økonomiske og politisk-religiøse forskelle mellem de i analysen inkluderede nationer.

Resultatudviklingen i OL-disciplinerne

Kigger vi indledningsvist på antallet af medaljer – der normalt er det måleredskab, medierne fokuserer på – ses en stigende dansk konkurrenceevne siden årtusindskiftet. Figur 1 viser udviklingen fra 1996 til 2015.

Som det fremgår af figuren, var det danske konkurrenceniveau i 1990'erne usædvanligt højt med helt op til 16 medaljer i 1997, men den gunstige medaljehøst i denne periode skal ses i lyset af den tidligere Østbloks opløsning og senere genetablering i nye nationale kontekster. Dette indebar, at de østeuropæiske landes medaljehøst faldt kraftigt i disse år (Nielsen & Storm, 2014), og mange lande, herunder Danmark, oplevede derfor en forbedret konkurrenceevne i årene efter murens fald.

Figur 1: Danmarks medaljer i OL-disciplinerne 1996-2015

Forbedringen er dog i en vis forstand misvisende, da den udelukkende skyldes andre landes tilbagegang, og i takt med at de tidligere østbloklande har genvundet noget af deres tidligere styrke og et generelt stigende internationalt konkurrenceniveau (De Bosscher, Bingham, Shibli, Von Bottenburg, & De Knop, 2008; De Bosscher, Shibli, Westerbeek, &

Van Bottenburg, 2015), møder de danske atleter stadig mere modstand. Dette afspejles i et lavere medaljeantal fra år 2000.

I 2000-tallets første årti var det danske resultatniveau ret stabilt. I årene 2000-2008 vandt Danmark gennemsnitligt 6,4 medaljer, og medaljehøsten svingede mellem fire (2005) og otte medaljer (2002-2004). I 2009 vandt Danmark hele ti medaljer i OL-disciplinerne, hvilket dog delvis skyldes hjemmebanefordelen, idet Danmark i det år blandt andet var vært ved VM-konkurrencer.

Siden 2010 er Danmarks medaljehøst steget år for år. Det er oven i købet sket i en internationalt styrket konkurrencesituation (De Bosscher et al., 2015), hvor ikke blot de tidligere østbloklønde, men også flere nationer internationalt (gen-)udvikler medaljekapabilitet.

I 2015 var det samlede antal danske medaljer en smule lavere end de to foregående år, men i alle årene 2013, 2014 og 2015 var antallet af medaljer i OL-disciplinerne højere end medaljehøsten ved OL i London, og det gennemsnitlige antal medaljer i 2013-15 var markant højere end i den tilsvarende periode (2009-2011) forud for OL i London (henholdsvis 12,3 medaljer kontra 6,7 medaljer). Hvis resultaterne i perioderne mellem de olympiske lege lægges til grund for en prognose, skulle Danmark altså vinde næsten dobbelt så mange medaljer i Rio som i London.

Sådan går det næppe, men resultaterne må uden tvivl give anledning til optimisme med henblik på OL i Brasilien.

Øget konkurrencedygtighed i flere sportsgrene

Det øgede konkurrenceniveau af dansk elitesport viser sig også ved, at der har udviklet sig en større bredde i den danske elite. Det fremgår af nedenstående tabel, der viser danske medaljer i OL-disciplinerne i perioden 1996-2015 fordelt på sportsgrene.

Tabel 1: Danske medaljer i OL-disciplinerne 1996-2015 fordelt på sportsgrene

	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
Sejlsport	1	1	2	1	1	1		2	2		1		1	1		2	2		2	2
Roning	2	4	1	1	1	1	3	1	1	1	1	2	2	1			3	1	1	1
Cykling	1	2		2								2	1	4	1		1	2	1	1
Badminton	1	3	4	3	1	2	1	2	1	1	1			1	2	1	2	2	2	2
Kano/kajak		1		1									1						1	1
Skydning		2			1			1									1	1		
Svømning								1					1	1		2		2	5	3
Håndbold	1	1	1		1		2		1		1	1				1		2	1	
Atletik		1	1	1	1		1		2											
Ridning				1		1					1		1							
Boksning		1																		
Bordtennis									1	1										
Taekwondo				2				1												
Trampolin							1													
Brydning										1	1	1		2						1
Tennis															1	1				
Bue-skydning																		2		
Antal OL-sportsgrene m. medaljer	5	9	5	8	6	4	5	6	6	4	6	4	6	6	3	5	5	7	7	7

Ser man igen bort fra de kunstigt gode 1990'ere, fremgår det, at antallet af OL-sportsgrene, hvor Danmark vinder medaljer, er klart stigende. Ved OL i London vandt Danmark medaljer i fem sportsgrene. Det var identisk med det gennemsnitlige antal medaljer i 2009-2011.

I årene siden 2012 har Danmark hvert år vundet medaljer i syv sportsgrene. Tallene tyder på, at dansk eliteidræt har udviklet styrkepositioner i flere sportsgrene, hvilket gør medaljehøsten mindre følsom for svækket konkurrenceevne i en enkelt eller to paradesportsgrene, som det har været tilfældet tidligere.

Inddrager man danske resultater lige uden for medaljeskamlen, ser det også ganske godt ud. Tabel 2 viser de danske top 8-placeringer i OL-disciplinerne for 2015.

Tabel 2: Danske medaljer og øvrige top 8-placeringer i OL-disciplinerne, 2015

Valør	Disciplin
Guld	René Holten Poulsen (1.000 meter ener-kajak)
Guld	Anne-Marie Rindom (Laser radial, sejlsport)
Sølv	Christinna Pedersen/Kamilla Rytter Juhl (damedouble, badminton)
Sølv	Mark O. Madsen (brydning)
Sølv	Letvægtsfirer, mænd (roning)
Sølv	Jeanette Ottesen (100 meter butterfly, svømning)
Bronze	Jan Ø. Jørgensen (herresingle, badminton) - se note 3
Bronze	Simone Christensen (BMX, cykling)
Bronze	Ida Marie Baad Nielsen/Marie Thusgaard Olsen (49FX, sejlsport)
Bronze	Mie Nielsen (100 meter rygcrawl, svømning)
Bronze	Rikke Møller Pedersen (200 meter bryst, svømning)
4. plads	Sara Slott Petersen (400 m hækkeløb, atletik)
4. plads	Patrick Jørgensen (kårde, fægtning) – se note 3
4. plads	Hedvig Rasmussen og Anne Andersen, toer uden styrmand, kvinder (roning)
4. plads	Jesper Hansen (skeet, skydning)
5. plads	Viktor Axelsen (herresingle, badminton)
5. plads	Mathias Boe/Carsten Mogensen (herredouble, badminton)
5. plads	Joachim Fischer Nielsen/Christinna Pedersen (mixeddouble, badminton)
5. plads	Håndbold (mænd)
5. plads	Juliane Rasmussen/Anne Lolk, letvægtsdoublesculler, kvinder (roning)
5. plads	Viktor Bromer (200 m butterfly, mænd)
5. plads	Lotte Friis (800 m crawl, svømning)
5. plads	Mie Ø. Nielsen, Rikke Møller Pedersen, Jeanette Ottesen, Pernille Blume, 4x100 m medley, kvinder (svømning)
6. plads	Håndbold (kvinder)
7. plads	Emma Jørgensen/Henriette Engel Hansen (500 m toerkajak)
8. plads	Allan Nørregaard/Anette Viborg (Nocra17, sejlsport)

Danmark opnåede i 2015 top 8-placeringer i 11 sportsgrene. Dansk elitesports bredde viser sig ved, at kun 17 lande i 2015 var i top 8 i flere sportsgrene end Danmark.

Opgjort på top 8-point kan udviklingen for Danmark og en række andre nationer i perioden 1996-2015 ses i Tabel 3.³

³ Som nævnt oven for opgør Team Danmark også top 8-point for de danske resultater. Det skal for en god ordens skyld nævnes, at der er en forskel på fem top 8-point mellem Idans og Team Danmarks opgørelser for 2015 (hhv. 132 og 137). Dette skyldes forskellige opgørelsesmetoder. For det første er der en difference i henseende til sejlsport (TD: 22; Idan: 15) og badminton (TD: 21; Idan: 25). I begge tilfælde, medregner TD faktiske placeringer ved VM, mens Idan tager højde for max deltagerantal pr. disciplin ved OL. Der kan således kun deltage én båd pr. nation i hver sejlsportsdisciplin. I VM i 49FX, hvor Danmark vandt bronze, blev to andre danske både henholdsvis nr. 4 og nr. 7. Det giver 5+2 point i TD's opgørelse, som ikke er medregnet i Idans opgørelse. Til gengæld er en dansk mixed-double medregnet som kvartfinalist (4 point),

Tabel 3: Danmark og udvalgte nationers top 8-point i OL-disciplinerne 1996-2015

Placering (2015)	Land/År	Atlanta	Sydney	Athen	Beijing				London			
		1996	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	USA	1018	1001	1032	1068	968	1037	964	1096	1062	1068	952
2	Kina	551	580	672	967	723	866	924	843	721	777	847
3	Rusland	734	866	867	806	738	885	885	846	847	802	778
4	Storbritannien	204	337	385	499	534	567	596	708	546	581	602
5	Tyskland	759	721	624	499	671	602	596	558	694	639	564
6	Frankrig	444	502	420	476	465	507	499	421	416	520	468
7	Australien	435	623	553	515	417	444	456	434	351	472	417
8	Japan	209	236	387	330	312	438	402	385	387	439	389
9	Holland	208	275	230	211	220	191	216	239	253	256	364
10	Canada	235	222	225	254	223	235	234	228	223	248	269
11	Italien	386	401	352	359	381	340	333	357	395	283	257
12	Ukraine	294	318	318	276	209	237	271	249	255	244	245
13	Polen	229	223	184	215	217	201	224	152	227	188	242
14	Sydkorea	285	300	326	289	250	295	273	304	232	237	235
15	New Zealand	73	63	96	124	121	146	190	171	195	191	223
16	Ungarn	222	212	228	161	225	217	199	194	234	188	191
17	Spanien	211	208	284	246	325	251	200	217	301	244	190
18	Brasilien	135	122	135	178	163	162	180	173	280	254	186
19	Kenya	86	90	67	143	121	178	168	112	143	180	164
20	Hviderusland	199	234	192	206	152	184	221	162	147	149	162
21	Cuba	256	310	245	261	198	200	148	156	164	139	157
22	Aserbajdsjan	15	39	75	76	123	106	136	102	125	90	156
23	Kasakhstan	103	116	119	152	66	97	149	123	139	147	137

selv om de faktisk kun nåede til 1/8-finalen. Det skyldes, at der var tre kinesiske par i top 8 ved VM, mens hvert land kun kan stille med to par ved OL. I den situation 'oprykkes' i Idans opgørelse den tabende 1/8-finalist, der var højest placeret på verdensranglisten på det tidspunkt, da VM blev afholdt. Denne beregningsteknisk betingede ekstra danske kvartfinalist (4 point) forklarer differencen mellem TD og Idan i forhold til badminton. Et yderligere point i differencen kan forklares ved, at der i nogle sportsgrene er forskel mellem antal medaljer ved VM og OL. Således tildeles ved VM i de individuelle discipliner i fægtning to bronzemedaljer, mens der ved OL kæmpes om bronzemedaljerne. Idans opgørelse medregner i lighed med OL kun en nr. 3, og det er den af VM-bronzemedaljevinderne, der var højest placeret på verdensranglisten på det tidspunkt, da VM blev afholdt. Således medregnes Patrick Jørgensens VM-bronzemedalje i Idans opgørelse som en 4. plads. Det samme princip anvendes i øvrigt i badminton, hvor der var to bronzevindere i herresingle. Her medregnes Jan Ø. Jørgensen i Idans opgørelse som nr. 3, fordi han på det tidspunkt, da VM blev afholdt, var højere placeret på verdensranglisten end den anden VM-bronzevinder, der medregnes som nr. 4. Endelig har TD medtaget en 8. plads (1 point) i curling i årets opgørelse, mens Idans opgørelse kun medtager discipliner ved sommer-OL.

24	Jamaica	69	68	79	124	135	118	101	112	96	99	136
25	Danmark	107	92	98	87	146	84	112	148	133	129	132
26	Serbien	-	39	31	44	76	93	58	61	94	89	124
27	Sverige	135	145	127	106	109	121	118	123	123	147	116
28	Schweiz	80	115	70	85	79	57	71	47	67	52	97
....												
59	Norge	75	80	68	94	66	67	67	46	42	36	30
....												

Det fremgår af tabellen, at Danmark har hævet sit niveau i den viste periode. Når man ser bort fra 2009, var Danmarks pointsum frem til 2011 konstant under 100. Siden da er der tale om en pæn stigning i niveauet bedømt efter denne målestok. Pointsummen er nu stabilt en del højere end 100.

I årene siden sidste OL har summen været 131 +/- 2. Dette er markant højere end den gennemsnitlige pointsum i den foregående mellemolympiske periode (114). Det er imidlertid lavere end ved OL i London, hvor Danmark opnåede usædvanligt mange 'lige ved og næsten'-placeringer.

Dette er faktisk det eneste i denne resultatanalyse, der kan give anledning til en mere dæmpet optimisme. Siden OL i London har Danmark hvert år opnået færre 'lige ved og næsten'-placeringer end ved OL, hvilket kunne tyde på en formindsket bredde i toppen. I disse år har til gengæld en større andel af de danske top-8 placeringer givet medaljer. Det bør dog nævnes, at der er en del af de store nationer, der ellers vinder mange medaljer og top-8 point, der oplever nedgang i top 8-point i 2015 i forhold til 2014 (se tabel 2). De vil sikkert genvinde noget af deres styrke ved OL i Brasilien, hvilket kan påvirke de danske resultater.

I skandinavisk sammenhæng er det imidlertid bemærkelsesværdigt, at Danmark nu igen vinder flere top 8-point end Sverige, der ellers altid efter enhver tænkelig målestok har klaret sig markant bedre ved OL end Danmark. Frem til 1996 vandt Sverige oftest mere end dobbelt så mange top-8 point end Danmark, og ved OL 1996-2008 var differencen i gennemsnit 33 pct., men både i 2009, 2012 og 2013 var Danmark bedst i Skandinavien i forhold til top 8-point. I 2014 var Sverige bedre end Danmark, men er nu igen på et lavere niveau.

Norge klarede sig mindre godt ved OL i London, og niveauet er siden da faldet yderligere år for år. Siden 2008 er Norges pointsum faldet kraftigt, og er nu under en tredjedel af, hvad den var ved OL i Beijing, og Norges pointsum er mindre end en fjerdedel af Danmarks. Når der ses bort fra kvindehåndbold (og overraskelsen ved seneste EM i herrehåndbold i Polen), er Norge i henseende til elitesport på det absolutte topplan mere og mere udelukkende blevet en skisportsnation.

Det fremgår af tabellen, at to mindre lande forbedrede sig meget markant i 2015: Holland og New Zealand. Modsat tidligere er Holland nu konkurrencedygtig i lige så mange sportsgrene som de store nationer. Holland er helt oppe som nr. 9 i nationsrangeringen målt på top 8-point , og det er ikke urealistisk, at de vil kunne leve op til deres ambitiøse målsætning om at blive en af de ti bedste nationer ved OL i Rio, uanset hvilket målestok der anvendes.

Danmark vinder en større andel af samtlige topplaceringer

De senere år har der ikke været store ændringer i antallet af medaljesæt, der totalt set har kunnet konkurreres om ved OL. Men set over en længere tidsperiode er antallet af medalje-events steget (De Bosscher et al., 2008).

Det er i lyset af denne udvikling interessant at kigge på den 'markedsandel', de enkelte nationer vinder, da en forhøjet medaljeportefølje i princippet kan skyldes, at der slet og ret er kommet flere medaljer i spil. Markedsandelen måler antal medaljer eller top 8-point pr. nation i forhold til det samlede antal medaljer eller top 8-point.

Også bedømt efter denne metode er det danske niveau øget. Som det fremgår af tabel 4, har den danske markedsandel af samtlige top 8-point fra og med 2011 ligget over 1,0 pct.

Ved OL i London var markedsandelen højere end ved noget OL siden 1948. Markedsandelen har siden London været en smule lavere, men er fortsat højere, end den har været ved samtlige OL siden 1948.

Tabel 4: Danske og udvalgte andre nationers resultater målt som markedsandel af samtlige top 8-point, 1996-2015

	Atlanta	Sydney	Athen	Beijing				London			
	1996	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
USA	9,88 %	9,19 %	9,42 %	9,67 %	9,12 %	9,30 %	8,64 %	9,88 %	9,45 %	9,39 %	8,38 %
Kina	5,75 %	5,33 %	6,14 %	8,76 %	6,81 %	7,76 %	8,28 %	7,60 %	6,41 %	6,83 %	7,46 %
Tyskland	7,67 %	6,62 %	5,70 %	4,52 %	6,32 %	5,40 %	5,34 %	5,03 %	6,17 %	5,62 %	5,30 %
Storbritannien	2,01 %	3,10 %	3,52 %	4,52 %	5,03 %	5,08 %	5,34 %	6,38 %	4,86 %	5,11 %	4,97 %
Frankrig	4,44 %	4,61 %	3,83 %	4,31 %	4,38 %	4,55 %	4,47 %	3,80 %	3,70 %	4,57 %	4,12 %
Australien	4,41 %	5,72 %	5,05 %	4,66 %	3,93 %	3,98 %	4,09 %	3,91 %	3,12 %	4,15 %	3,67 %
New Zealand	0,76 %	0,58 %	0,88 %	1,12 %	1,14 %	1,31 %	1,70 %	1,54 %	1,73 %	1,68 %	1,96 %
Danmark	1,08 %	0,84 %	0,89 %	0,79 %	1,38 %	0,75 %	1,00 %	1,33 %	1,18 %	1,13 %	1,16 %
Sverige	1,38 %	1,33 %	1,16 %	0,96 %	1,03 %	1,08 %	1,06 %	1,11 %	1,09 %	1,29 %	1,02 %
Schweiz	0,76 %	1,06 %	0,64 %	0,77 %	0,74 %	0,51 %	0,64 %	0,42 %	0,60 %	1,05 %	0,85 %
Norge	0,91 %	0,73 %	0,62 %	0,85 %	0,62 %	0,60 %	0,60 %	0,41 %	0,37 %	0,32 %	0,26 %

Talværdierne er relativt små, men det er tydeligt, at efter sidste OL er markedsandelen markant forhøjet set i forhold til tiden før London. Andelen har færre udsving og må tages som udtryk for et stabilt forhøjet dansk konkurrenceniveau.

Det er bemærkelsesværdigt, at New Zealand siden 2010 har forøget sin markedsandel meget markant. Efter stabilt at have været på niveau med Danmark i så henseende, er New

Zealands markedsandel efter en række år med stort set uafbrudt vækst blevet kraftigt forbedret, og de sidste tre år har dets markedsandel været mere end 50 pct. højere end Danmarks.⁴

New Zealand er en af de nationer, som Danmark med rimelighed kan sammenlignes med. I forhold til befolkningens størrelse samt politiske system og kulturel baggrund er der stor lighed. Endvidere opnår New Zealand ved OL især gode resultater i nogle af de samme sportsgrene som Danmark. 62 pct. af samtlige top 8-point blev således opnået i cykling, roning og sejlsport, og New Zealand er nu et godt stykke foran Danmark i disse traditionelle danske paradediscipliner.

De tre bedste danske sportsgrene (svømning, badminton og roning) vandt i 2015 omtrent samme andel af samtlige danske top 8-point (55 pct.). New Zealand vinder endvidere medaljer og top 8-point i stort set lige så mange sportsgrene som Danmark. To holdsportsgrene (fodbold og håndbold) fylder ganske meget i den danske sportsverden, men det modsvares af den vægt, som nationalsporten rugby har i New Zealand suppleret med cricket, hockey og netball.

De finansielle ressourcers betydning: New Zealand kontra Danmark

En forklaring på den New Zealandske fremgang er formentlig af finansiell karakter. Ifølge Dickson og Naylor (2013) er det new zealandske sportsprogram op mod OL i Brasilien (der løber i perioden 2013-2016) opdelt i tre støttekategorier: 1) Top Tier-sportsgrene med olympisk guldmedaljepotentiale, 2) Second Tier-sportsgrene med olympisk medaljepotentiale og 3) øvrige sportsgrene med et vist medaljepotentiale ved f.eks. OL, Commonwealth Games og VM.

Af High Performance Sport New Zealands egen hjemmeside fremgår det, hvor meget der udbetales i støtte til specialforbundene i de enkelte støttekategorier i perioden 2013-2016.⁵ Top Tier sportsgrenene omfatter roning (NZD 19,8 mio. ≈ 92,4 mio. kr.), cykling (NZD 17,5 mio. ≈ 81,6 mio. kr.) og sejlsport ('Yatching', NZD 12,5 mio. ≈ 58 mio. kr.).

Der er følgende Second Tier-sportsgrene: atletik (NZD 18,4 mio. ≈ 85 mio. kr.), ridning (NZD 7,2 mio. ≈ 33,2 mio. kr.), rugby (NZD 4,8 mio. ≈ 22,1 mio. kr.) og netball⁶ (NZD 4,8 mio. ≈ 22,2 mio. kr.). I tredje kategori finder vi triatlon (NZD 5,6 mio. ≈ 25,8 mio. kr.), kano & kajak (NZD 4,8 mio. ≈ 22,2 mio. kr.) og hockey (kvinder, NZD 4,8 mio. ≈ 22,2 mio. kr.).

Desuden opererer det new zealandske elitesportssystem med såkaldte kampagnestøtteprogrammer, der er ét- til to-årige programmer i sportsgrene som svømning, fodbold,

⁴ En del af forbedringen skyldes dog, at rugby og golf (både for mænd og kvinder) er kommet på OL-programmet fra og med 2016. I 2015 vandt New Zealand således to guld- og en bronzemedalje i de fire nye discipliner, hvilket svarer til 22 ekstra top 8-point.

⁵ En fuld oversigt over New Zealands investeringer i forskellige sportsgrene og discipliner kan findes via High Performance Sport New Zealands hjemmeside her: http://www.hpsnz.org.nz/sites/all/modules/filemanager/files/HPSNZ_Investment_Decisions_Final_-_2015.pdf. Alle tal gengivet i teksten er den samlede støtte til de pågældende sportsgrene i perioden 2013-2016.

⁶ Bemærk, at netball er ikke en olympisk disciplin.

cricket mv. (Dickson & Naylor, 2013), og hertil skal endog lægges udgifter til 'Sport requested innovation/Goldmine projects, performance planning support, coach consulting and HP coach accelerator programmes', der ikke er angivet udgifter til på hjemmesiden.

Den samlede opgivne elitesportsinvestering til de støttede sportsgrene i perioden 2013-2016 udgør i alt 134,6 mio. NZD, svarende til 627,7 mio. kr. eller 156,9 mio. kr. om året i gennemsnit.

Hertil kommer yderligere indirekte støtteforanstaltninger til f.eks. idrætsmedicin og testing og præstationsfremmeordninger samt stipendier til atleter (svarende til NZD 86,6 mio. \approx 92,4 mio. kroner) i perioden 2013-2016. Den samlede støtte til den absolutte elite er således 1,02 mia. kr. i 2013-2016, eller ca. 255 mio. kroner om året.

I det følgende vil dette blive sammenlignet med Team Danmarks samlede støtte til specialforbundene. Dette er en direkte sammenligning af de to dedikerede elitesportsorganisationer i de to lande.

Det er ikke det totale billede, og sammenligningen må tages med forbehold, eftersom der gives støtte til eliteidræt via andre kanaler i begge lande, såsom direkte støtte fra specialforbund ud over den støtte, som hidrører fra elitesportsorganisationerne, støtte fra klubber, private sponsormidler og støtte fra kommuner og andre offentlige bidrag ud over finansieringen af elitesportsorganisationerne.

Sammenligningen omfatter således udelukkende den del af elitestøtten, der målrettet ydes af henholdsvis High Performance Sport New Zealand og Team Danmark med henblik på succes ved OL og lignende konkurrencer.

Af tabel 5 kan det ses, hvad Team Danmarks samlede specialforbundsstøtte (opdelt på direkte og indirekte støtte) har været i to af årene i perioden 2013-2016. Team Danmark oplyser, at forbruget i 2015 og i 2016 vil ligge nogenlunde på niveau. Det vil sige, at omfanget såvel indirekte som direkte støtte ligger omkring 130 mio. kroner om året i perioden.

Differencen mellem Danmark og New Zealand er af nyere dato. I 2000 var den new zealandske elitesportsorganisations budget mindre end en tredjedel af Team Danmarks budget.

Mens Team Danmarks budget stagnerede i 2000-tallet, steg High Performance New Zealand's budget markant, og i 2008 var støtteniveauet ens i de to lande (Rambøll, 2009). Siden da er den kraftige vækst fortsat i New Zealand, mens Team Danmarks budget ligger nogenlunde stabilt.

Tabel 5: Team Danmarks direkte og indirekte støtte i perioden 2013-2016

År/kategori	Direkte forbundsstøtte mio. kr.	Indirekte forbundsstøtte /mio. kr.	I alt /mio. kr.
Regnskab 2013 ⁷	94,4	36,5	130,9
Regnskab 2014 ⁸	92,2	36,2	128,4
Regnskab 2015	N/A	N/A	N/A
Budget 2016	N/A	N/A	N/A

Forskellen mellem den new zealandske investering og den danske er mærkbar.⁹

Isolerer vi analysen til et mere afgrænset udvalg af discipliner, er det også tydeligt, at der er markante forskelle. For New Zealands vedkommende var det i 2015 roning (64), cykling (45) og sejlsport (30), der opnåede flest top 8-point.

Danmarks tilsvarende score i disse tre discipliner er henholdsvis 16, 6 og 15 top 8-point. Sammenligner man med den tilsvarende støtte i 2015 i henholdsvis New Zealand og Danmark viser nedenstående styrkeforhold sig.

Tabel 6: Dansk og New Zealandsk direkte støtte til udvalgte sportsgrene

Sportsgrene/støtte	Direkte (forbunds-) støtte/mio. kr.	Indirekte forbundsstøtte/mio. kr.	Top 8-point 2015
Roning DK	9.628.349	-	16
Roning NZL	23.175.553 kr.	-	64
Cykling DK	6.600.000	-	6
Cykling NZL	20.842.140,00	-	45
Sejlsport DK	8.855.000	-	15
Sejlsport NZL	15.405.060 kr.	-	30

⁷ Kilde Team Danmarks årsrapporter 2014:

https://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKE-wiFp57VpZXXKAhWC5qYKHT94A20QFggeMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.teamdanmark.dk%2F%2Fmedia%2FTeam%2520Danmark%2FMedia%2520Archive%2FDocuments%2FForside%2FOM-Team-Danmark%2FBestyrelse%2F2015%2F3-juni%2FBilag%2520punkt%25207%2520-%2520TEAM%2520DK_arsrapport_2014_underskrevet.pdf%3Fla%3Dda&usg=AFQjCNFYOVj6i_a3MffqkX-7nNW_cgUKsA&sig2=ku7MIkDRPEl6eW-cqKgrWLw&cad=rja

⁸ Kilde Team Danmarks årsrapporter 2014:

https://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKE-wiFp57VpZXXKAhWC5qYKHT94A20QFggeMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.teamdanmark.dk%2F%2Fmedia%2FTeam%2520Danmark%2FMedia%2520Archive%2FDocuments%2FForside%2FOM-Team-Danmark%2FBestyrelse%2F2015%2F3-juni%2FBilag%2520punkt%25207%2520-%2520TEAM%2520DK_arsrapport_2014_underskrevet.pdf%3Fla%3Dda&usg=AFQjCNFYOVj6i_a3MffqkX-7nNW_cgUKsA&sig2=ku7MIkDRPEl6eW-cqKgrWLw&cad=rja

⁹ Man kan indvende, at der er visse administrationsomkostninger, der ikke er medregnet i de danske tal.

I New Zealands tilfælde kender vi ikke det præcise beløb, hvad angår indirekte støtte (sportsmedicinske ydelser, testning mv) til de pågældende sportsgrene, så sammenligningen sker kun på den direkte støtte.

Det er tydeligt, at New Zealands markant bedre resultater i disse tre sportsgrene modsvarer forskelle i investerede ressourcer.

Er fokuseret støtte vejen frem?

Spørgsmålet om fokusering af elitestøtten på sportsgrene har i Danmark været et omstridt tema. Forbedringen i dansk elitesports konkurrenceevne kan formentlig i et vist omfang tilskrives den ændring i Team Danmarks støttekoncept i retning af mere fokuseret støtte, der skete fra omkring 2008.

Spørgsmålet er, om yderligere fokuseret støtte – på færre forbund og sportsgrene – vil kunne føre til flere medaljer?

Logikken er, at det synes nødvendigt at satse mere entydigt på få sportsgrene og discipliner med medaljepotentiale frem for en bredere vifte for at kunne holde trit med udviklingen i den internationale konkurrence. New Zealand ses i forskningslitteraturen typisk hæftet op på et sådant støtteparadigme, hvor støtte ses som 'investeringer', der skal give 'afkast' (Sam, 2012).

Er det på grund af større fokusering, at New Zealand klarer sig bedre end Danmark? Dette er der kun i begrænset omfang belæg for. Reelt synes støttemønstret i New Zealand ikke at være væsentligt anderledes end det danske, som det fremgår af tabel 7, der viser den direkte støtte til sportsgrene i henholdsvis Danmark og New Zealand.

Tabellen omfatter støttebeløb for 2016, hvilket svarer til fordelingen af støtte i hele perioden 2013-2016, da støtten til de forskellige sportsgrene ikke varierer meget år for år inden for denne olympiske cyklus.

Der skal igen tages højde for, at tallene ikke i alle henseender er direkte sammenlignelige, bl.a. kendes fordelingen af den indirekte støtte på sportsgrene i New Zealand ikke. Antages det imidlertid, at den indirekte støtte spredes nogenlunde proportionalt ud i forhold til de øvrige prioriteringsmønstre (og at det også sker nogenlunde ensartet i begge lande), hvilket næppe er urimeligt, fremgår det, at der er tale om en betydelig lighed i koncentrationen af midler på sportsgrene i de to nationsmæssige støttemodeller.

I tabellen er de støttede sportsgrene ordnet efter størrelsen af støtten. De fem mest støttede sportsgrene modtager lidt over halvdelen af støtten i begge lande, og de ti mest støttede sportsgrene modtager lige ved 80 pct. af støtten i begge lande (se kolonnerne 'Akkumuleret andel af samlet støtte' under de respektive nationer).

Tabel 7: Direkte støtte til specifikke sportsgrene i Danmark og New Zealand 2016

	Sportsgren ¹⁰	TD-direkte støtte/ DKKR	Andel af samlet støtte	Akkumuleret andel af samlet støtte	Sportsgren ¹¹	NZL-direkte støtte i NZD /000,-	Andel af samlet støtte	Akkumuleret pct.
1	Håndbold	11.050.000	11,8 %	11,8 %	Roning	5.300	15,9 %	15,9 %
2	Roning	9.731.272	10,4 %	22,3 %	Cykling	4.700	14,1 %	30,0 %
3	Fodbold	9.650.000	10,3 %	32,6 %	Sejlsport	3.450	10,4 %	40,4 %
4	Sejlsport	9.600.000	10,3 %	42,9 %	Atletik	2.225	6,7 %	47,1 %
5	Badminton	7.788.330	8,3 %	51,2 %	Rugby 7 (M+K)	2.200	6,6 %	53,7 %
6	Svømning	7.400.000	7,9 %	59,2 %	Hockey (M+K)	2.000	6,0 %	59,7 %
7	Cykling	6.600.000	7,1 %	66,2 %	Handicap	1.955	5,9 %	65,6 %
8	Ishockey	5.380.000	5,8 %	72,0 %	Ridning	1.800	5,4 %	71,0 %
9	Kano og kajak	3.817.500	4,1 %	76,1 %	Snow Sport	1.800	5,4 %	76,4 %
10	Golf	2.775.000	3,0 %	79,1 %	Svømning	1.300	3,9 %	80,3 %
11	Orientering	2.600.000	2,8 %	81,8 %	Kano/kajak	1.275	3,8 %	84,1 %
12	Skydning	2.125.000	2,3 %	84,1 %	Triatlon	1.250	3,8 %	87,9 %
13	Atletik	2.100.000	2,2 %	86,4 %	Netball	1.200	3,6 %	91,5 %
14	Bueskydning	1.833.810	2,0 %	88,3 %	Fodbold (K)	800	2,4 %	93,9 %
15	Handicap	1.800.000	1,9 %	90,3 %	Cricket	500	1,5 %	95,4 %
16	Bowling	1.360.000	1,5 %	91,7 %	Bowls	250	0,8 %	96,1 %
17	Ridning	1.267.750	1,4 %	93,1 %	Softball (M)	250	0,8 %	96,9 %
18	Motorsport	1.206.300	1,3 %	94,4 %	Basketball	200	0,6 %	97,5 %
19	Sportsdans	1.206.300	1,3 %	95,7 %	Surf Life Saving	190	0,6 %	98,0 %
20	Automobil	900.000	1,0 %	96,6 %	Squash	175	0,5 %	98,6 %
21	Brydning	812.000	0,9 %	97,5 %	Canoe Slalom	175	0,5 %	99,1 %
22	Bordtennis	733.710	0,8 %	98,3 %	Rugby League	100	0,3 %	99,4 %
23	Triatlon	700.000	0,7 %	99,0 %	Boksning	65	0,2 %	99,6 %
24	Gymnastik	400.000	0,4 %	99,5 %	Golf	25	0,1 %	99,7 %
25	Fægtning	250.401	0,3 %	99,7 %	Olympic Weightlifting	25	0,1 %	99,7 %
26	Tennis	150.000	0,2 %	99,9 %	Judo	25	0,1 %	99,8 %
27	Vandski	105.000	0,1 %	100,0 %	Trampolin	25	0,1 %	99,9 %
28	-	-	-	-	Skydning	20	0,1 %	100,0 %
29	-	-	-	-	Wrestling	15	0,0 %	100,0 %
	Støtte i alt	93.342.373	100,0 %		Støtte i alt	33.295	100,0 %	

¹⁰ Kilde: Team Danmark covernotat af 2. december 2015. Curling indgår ikke, da de ikke i skrivende stund har fået deres budget for 2016 godkendt. Se: <http://www.teamdanmark.dk/-/media/Team%20Danmark/Media%20Archive/Documents/Forside/Om-Team-Danmark/Bestyrelse/2015/2-december/NYT%20Covernotat%20punkt%204%20-%20Ans%c3%b8gninger%20til%20behandling.pdf?TimeStamp=42375,6259645602>

¹¹ Kilde: http://www.hpsnz.org.nz/sites/all/modules/filemanager/files/HPSNZ_Investment_Decisions_Final_-_2015.pdf.

Der er imidlertid forskel, hvis der kun ses på de tre mest støttede sportsgrene, hvor støtteandelen i New Zealand er godt otte procentpoint højere end i Danmark. Der er altså i denne henseende en højere 'koncentration' i New Zealands favør, men ned over de øvrige støttede sportsgrene er der næsten ingen forskel mellem koncentrationen af støtten (den akkumulerede procent) på sportsgrene.

Med andre ord er den new zealandske model målt på denne måde kun en smule mere fokuseret end den danske. Dette modsiger tidligere fremførte argumenter om, at New Zealands tilgang er væsensforskellig fra den danske med større grad af prioritering (se: Storm & Nielsen, 2013), og det stiller spørgsmålstejn ved argumentet om nødvendigheden af at lade sig inspirere af succesfulde nationer på dette område ved at prioritere skarpere i den danske støttemodel.

Det fremgår endvidere af tabellen, at antallet af støttede sportsgrene er næsten ens i Danmark og New Zealand, ligesom fordelingen af støtten på sportsgrene er det, dog med undtagelse af koncentrationen på de tre mest støttede sportsgrene i New Zealand.

Af andre lighedspunkter kan nævnes styringsmetoden, der i begge lande er inspireret af den såkaldte 'new public management'-model (Storm & Nielsen, 2013), og der synes ikke at være den store forskel i effektiviteten i ressourceanvendelsen af de to elitesportsorganisationer, omend dette er en nærmere undersøgelse værd.

Det, der gør forskellen mellem New Zealand og Danmark i forhold til resultater, synes altså primært at være det absolutte input af finansielle ressourcer, der over den olympiske cyklus 2013-2016 er væsentlig højere i New Zealand end i Danmark. Det gælder i det mindste, hvad angår den dedikerede støtte til den absolutte topledite, der ydes af de respektive landes centrale elitesportsorganisationer.

Dette underbygger tidligere forskning (se f.eks.: De Bosscher et al., 2008, 2015), der peger på, at det er det direkte finansielle input, der gør forskellen. Det stiller også spørgsmålstejn ved, om yderligere fokusering af de danske ressourcer nødvendigvis vil betyde, at Danmark opnår en bedre konkurrenceevne.

Det synes i højere grad at være det absolutte indskud af midler, der bestemmer forskellene i de sportslige resultater. Dermed presser ressourcespørgsmålet om tilførsel af flere midler sig på.¹²

¹² En kort drøftelse af dette spørgsmål - og hvad man kan gøre ved det - kan ses i Storm og Nielsen (2015).

Hvordan præsterer Danmark i forhold til, hvad man skulle forvente?

De senere år har Idan suppleret de ovenstående analyser af udviklingen i medaljer, top 8-point og markedsandel med en analyse, hvor der populært sagt tager hensyn til nationernes handicaps. Eller sagt anderledes: Hvor der justeres for en række makrovariable, der virker ind på international sportslig succes.

Tanken er at tage højde for de forskellige udgangspunkter, som de resultathungrende nationer har. F.eks. er det ikke underligt, at USA ligger højt på resultatsiden når man husker på, at landet har verdens højeste bruttonationalprodukt (BNP). Rigdom og ressourcer virker ind på medaljekapabiliteten (Kuper & Sterken, 2001).

Det er tilsvarende indlysende, at Kina store befolkningsmæssige underlag alt andet lige har en effekt på deres muligheder for at udvikle talenter og dermed resultater (Storm & Nielsen, 2013). Og tilsvarende har andre nationer forskellige fordele, der virker ind på præstationsevnen i henseende til medaljer og andre topresultater.

Ideen er at tage højde for disse forskellige nationsmæssige udgangspunkter og vurdere, hvor godt eller dårligt nationerne ligger i forhold til, hvad man på den baggrund burde forvente.

Konkret har vi i denne sammenhæng opbygget en model efter nedenstående notation inspireret af De Bosscher (2007) og De Bosscher et al. (2015):

$$\ln Top8 = \beta_0 + \beta_1 \ln Befolkning + \beta_2 \ln BNP \text{ pr. capita} + \beta_3 Muslim + \beta_4 Tidligere \text{ Østblokland} + \epsilon^{13}$$

Den afhængige variabel er antal top 8-point.¹⁴ Som uafhængige variable indgår BNP pr. capita¹⁵, befolkningsstørrelse¹⁶, en dummy-variabel for om størstedelen af landets befolkning er muslimsk, samt en dummy-variabel for om landet er et tidligere 'Østblok-land'.¹⁷ ϵ er modellens fejllid.

¹³ Tidligere (se Storm og Nielsen (2013)) er yderligere variable prøvet af. Kun signifikante variable er inkluderet i modellen.

¹⁴ Variablen transformeres i den naturlige logaritme for at få det bedste fit.

¹⁵ Data er hentet fra The International Monetary Fund (IMF) og suppleret med data fra Verdensbanken.

¹⁶ BNP/Cap og populationsstørrelse transformeres også i ln. Data er hentet fra IMF.

¹⁷ "Med variabelen 'tidligere østbloklande' søges det vurderet, om nationer, der var en del af den såkaldte 'Østblok', og som i henseende til partisystem og understøttelse af eliteidræt lignede hinanden meget, stadig er præget af denne 'arv' i en udstrækning, der har betydning for de nuværende resultater. Nye nationer opstået fra det tidligere Jugoslavien er medtaget i variabelen. Det samme er Albanien" (Storm & Nielsen, 2013, p. 18).

De to dummy-variable tænkes at have henholdsvis negativ og positiv indvirkning på resultater. Af nedenstående tabel kan det af koefficienttallene ses, at denne hypotese er korrekt. Den religiøse variabel er negativ mens den politiske er positiv.¹⁸

Tabel 8: Variabelværdiskema, signifikante variable, 2015

R ² =0,54 (n=105)	Koefficient	Standardfejl	t-værdi (P>t)
β_1 : ln(BNP pr. capita (ppp))	0,652	0,118	5,53 (0,00 %) ***
β_2 : ln(Population)	0,571	0,062	9,22 (0,00 %) ***
β_3 : Muslim (dummy)	-0,944	0,267	- 3,54 (0,01 %) **
β_4 : (Tidligere) Østblokland (dummy)	0,946	0,252	3,75 (0,00 %) ***
Konstant	- 4,247	1,212	-3,50 (0,00 %) ***

** Signifikansniveau $\leq 0,05$; *** Signifikansniveau $\leq 0,01$.

Hvad angår den religiøse variabel, skyldes den negative indflydelse, at en stor del af befolkningen (dvs. kvinderne) i de respektive nationer ikke dyrker (elite)sport. I forhold til den politiske variabel er forklaringen, at tidligere Østbloklande antages at vedholde traditionen fra før murens fald med elitesportssatsninger, omend på et lavere niveau end tidligere.¹⁹ Alle variable er signifikante. Modellens R²-værdi er 0,54.

Ideen er at tage højde for de inkluderede variable med henblik på at lave en alternativ rangering af nationerne. Det er en måling, hvor de resultater den enkelte nation præsterer holdes op mod, hvad nationen burde opnå, når man tager deres forskellige nationsmæssige fordele (og ulemper) i betragtning.

Tabel 9 viser nationsrangeringen i henhold til residualet, der er udtryk for den over- eller underpræstation som fremkommer, når man holder den i modellen (beregnete) forventede præstation op i forhold til det, nationen reelt præsterer.

Positive værdier betyder en overpræstation i forhold til det forventede, og en negativ værdi det modsatte. Af tabellen fremgår det, at det i hovedsagen er helt andre nationer, der klarer sig godt end i den traditionelle opgørelse af medaljer og top 8-point (se ovenfor).²⁰

¹⁸ Se bilag for kort gennemgang af modellens robusthed.

¹⁹ Vi har tidligere argumenteret, at Østblokkens dominans blev svækket i forbindelse med murens fald. Resultatet af regressionen ændrer ikke på det forhold. Regressionen i ovenstående er et overblikbillede af 2015, men ændrer ikke på det forhold, at tidligere østbloklande – igen – synes at være ganske stærke elitesportsnationer.

²⁰ Det skal bemærkes, at datasættet løbende opdateres med nyeste tal for BNP og population. Det betyder til tider mindre ændringer i de kørte modellens resultater i forhold til tidligere års, der ikke har at gøre med ændringer i resultatniveauet.

Tabel 9: Top 8-point justeret i forhold til socioøkonomiske, politiske og religiøse baggrundsvARIABLE, 2015. Top 25-nationer

	Rangering	Residual
Jamaica	1	2,65
Mongoliet	2	1,96
New Zealand	3	1,94
Kenya	4	1,91
Aserbajdsjan	5	1,60
Holland	6	1,48
Australien	7	1,44
Cuba	8	1,44
Storbritannien	9	1,34
Grenada	10	1,29
Etiopien	11	1,22
Bahamas	12	1,16
Danmark	13	1,15
Frankrig	14	1,09
Tyskland	15	1,05
Usbekistan	16	1,02
Eritrea	17	0,94
Kasakhstan	18	0,94
Canada	19	0,80
Ukraine	20	0,80
Serbien	21	0,79
Georgien	22	0,77
Iran	23	0,74
Hviderusland	24	0,72
Tunesien	25	0,72

Det er særligt interessant at lægge mærke til de nationer, der ligger godt i både den traditionelle og den relative rangering. Her finder vi blandt andre New Zealand, Holland og Australien.

Dette er nationer, der ikke bare er gode målt i absolutte termer, men som også er effektive i forhold til deres grundforudsætninger.²¹ Det kan tyde på, at der er særligt effektive systemer i spil i de pågældende lande.

²¹ Der skal i forhold til modellen tages det relevante forbehold, at den vigtigste variabel vedr. elitesports-succes ikke kendes: Det direkte økonomiske input i de forskellige nationers elitesportssystemer (jf. ovenfor). Der findes ingen internationale databaser, der giver noget overblik over det, og dette er en fejlkilde i modellen. BNP bruges reelt som en proxy for elitesportsinput og dermed antages det, at alle lande bruger en lige stor andel af BNP på elitesport. Dette er unøjagtigt, da nationernes reelle forbrug – målt som andel af BNP – selvsagt svinger. Man kan indvende, at analysen dermed er fejlbehæftet, men fremgangsmåden er det mindst dårlige alternativ vi har i fraværet af pålidelige data vedr. finansielt input i verdens elite-

Danmark ligger også godt og overpræsterer. Modelberegningen placerer Danmark som nr. 13, når der tages højde de inddragede befolkningsmæssige, økonomiske og politisk-religiøse baggrundsfaktorer.

Placeringen udgør en lille forbedring i forhold til sidste års placering målt efter denne metode. Her endte Danmark som nr. 16. Resultatet underbygger argumentet om, at Danmark er godt kørende resultatmæssigt.

sportssatsende nationer. Samme problemstilling kan i princippet påpeges i henseende til populationsstørrelse, hvorunder det antages, at en lige stor del af nationernes befolkninger dyrker idræt. Dette er selvsagt en forsimpning.

Afslutning: Danmark ligger godt til i forhold til OL i Rio

Ovenstående gennemgang af udviklingen i de danske resultater viser, at Danmark har forbedret sit niveau i en skærpet international konkurrencesituation og ligger godt til i forhold til det kommende OL i Brasilien.

Set i skandinavisk kontekst er Danmark nu i tre af de fire foregående år bedre end Sverige, mens Norge halter bagud i dansen om medaljerne i de sommerolympiske discipliner. Ud over guldet i kvindehåndbold blev det i 2015 kun til én norsk bronzemedalje i OL-disciplinerne, Danmark er altså godt kørende i forhold til de nordiske søsterlande.

I bredere internationalt perspektiv er det mest bemærkelsesværdige, at Holland har forbedret sig så markant. Både med hensyn til antal medaljer og top 8-point er de nu blandt de ti bedste nationer, og modsat tidligere er Holland nu konkurrencedygtig i lige så mange sportsgrene som de store nationer.

Lige så bemærkelsesværdigt – og måske mere relevant i en dansk sammenhæng – er det, at New Zealand bliver ved med at øge sin konkurrencedygtighed markant. New Zealand er efterhånden at betragte som en elitesportsmæssig supermagt.

New Zealands udvikling ligner i lidt mindre målestok den, som Australien gennemgik i forbindelse med sin markante satsning på elitesport, der startede i 1980'erne, og som har holdt Australien på toppen siden. Holder denne udvikling, vil den lille oceaniske nation blive en af de største elitesportssucceser ved det kommende OL i Brasilien.

Danmark ligger dog også godt til. Set i absolutte resultatmål er der endnu et godt stykke op til New Zealands styrke, men de danske atleter holder et klart højere niveau end tidligere, og den guldalder, vi tidligere har peget på, at Danmark synes at være på vej ind i, er tilsyneladende ved at udvikle sig som spået (se: Nielsen & Storm, 2014).

Korrigeret for relevante baggrundsvARIABLE overpræsterer Danmark og udviser en lille stigning rangeringsmæssigt i den opstillede relative måling i forhold til 2014.

Det internationale firma Gracenote (tidligere: 'Infostrada'), der lever af at indsamle og analysere resultatdata inden for en bred vifte af sportsgrene, spåede i starten af december 2015, at Danmark vil vinde ni medaljer ved det kommende OL i Brasilien (to guld, fire sølv og tre bronze).²² Senere har Gracenote nedjusteret til otte og vil løbende op- eller nedjustere frem mod OL.

Baseret på ovenstående analyse er det imidlertid sandsynligt, at Danmark vinder mere end både 8 eller 9 medaljer. I 2015 vandt Danmark således 11 medaljer (to guld, fire sølv og fem bronze) ved VM og lignende konkurrencer i OL-disciplinerne.

²² Se: <http://products.infostradasports.com/documentation/vmt#demo>

Danmarks Idrætsforbund og Team Danmark, der den 17. marts 2016 sammen offentliggjorde målsætningen i Brasilien på ti medaljer, er også optimister.²³

Efter en periode med faldende konkurrenceevne har Danmark de seneste år omstillet sig, og ligger stabilt på et højere niveau og med en større bredde i toppen end tidligere.

Dermed er lagt op til en hidtil uset succes ved det kommende OL.

Om forfatterne

Rasmus K. Storm er analyse- og forskningsleder, ph.d. ved Idrættens Analyseinstitut.

Klaus Nielsen er professor ved Birkbeck, University of London.

Frederik Thomsen er cand.polit. ved Københavns Universitet, og studentermedhjælp ved Idrættens Analyseinstitut.

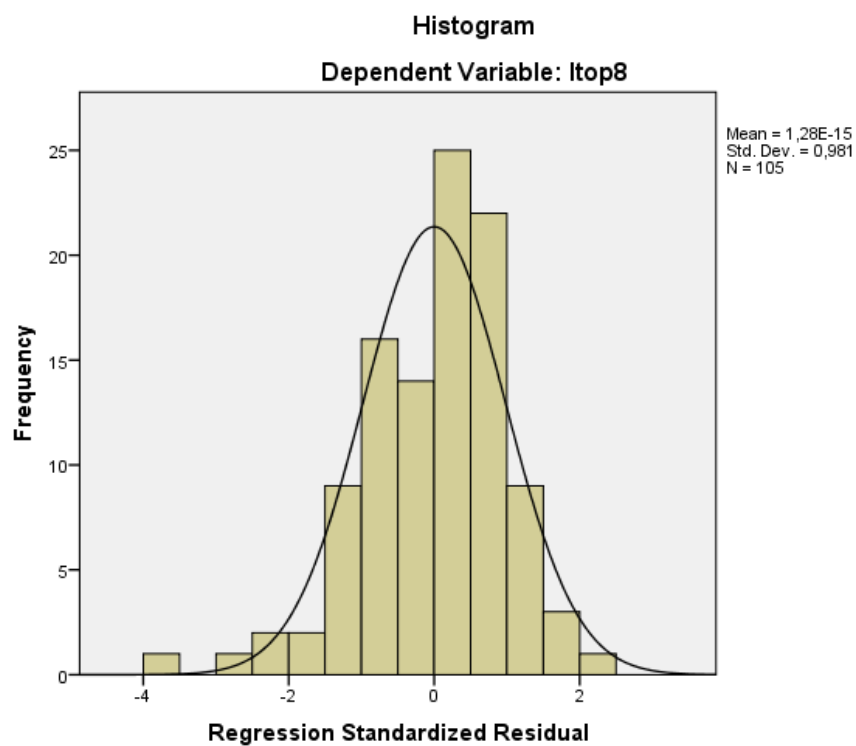
²³ Se: http://www.ol2016.dif.dk/da/nyt/2016/marts/20160317_ol-maalsaetning

Litteratur

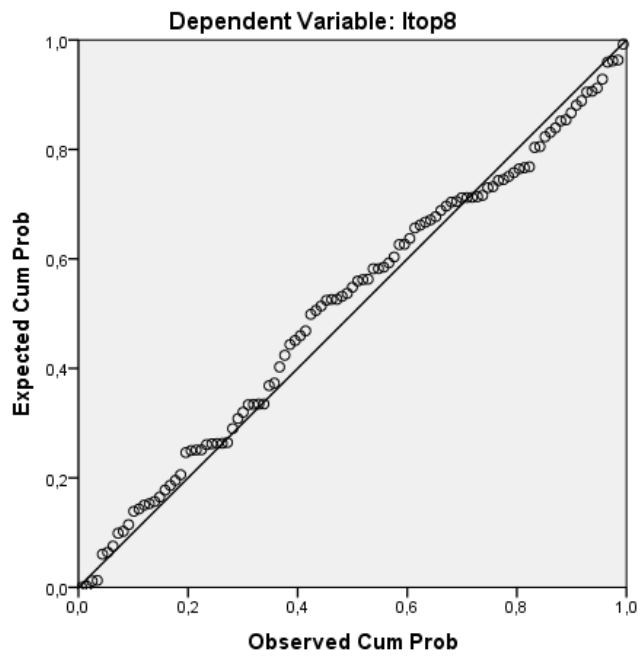
- De Bosscher, V. (2007). *Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success: Dissertation presented in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor in Physical Education*. VUBPRESS, Brussels.
- De Bosscher, V., Bingham, J., Shibli, S., Von Bottenburg, M., & De Knop, P. (2008). *The Global Sporting Arms Race: An International Comparative Study on Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success*. Oxford: Meyer & Meyer Verlag.
- De Bosscher, V., Shibli, S., Westerbeek, H., & Van Bottenburg, M. (2015). *Successful Elite Sport Policies: An international comparison of the Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success (SPLISS 2.0) in 15 nations*. Maidenhead: Meyer and Meyer Sports.
- Dickson, G., & Naylor, M. (2013). New Zealand. In K. Hallmann & K. Petry (Eds.), *Comparative Sport Development: Systems Participation and Public Policy* (pp. 237–268). New York: Springer.
- Kuper, G., & Sterken, E. (2001). Olympic Participation and Performance since 1896. *SSRN Electronic Journal*. <http://doi.org/http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.274295>
- Nielsen, K., & Storm, R. K. (2014). En ny dansk guldalder? Danmarks resultater i den skærpede konkurrence om medaljer". In S. Willeberg & K. Schäfer (Eds.), *1984 - Team Danmark - 2014: Jubilæumsskrift i anledning af Team Danmarks 30 år* (pp. 64–83). Brøndby: Team Danmark.
- Rambøll. (2009). *Komparativ analyse af eliteidrætsindsatsen i udvalgte lande*. Copenhagen. Retrieved from [http://www.teamdanmark.dk/~media/Team Danmark/Media Archive/Documents/Forside/Scan001 DOK1801854.pdf?TimeStamp=41800,384164838](http://www.teamdanmark.dk/~media/Team%20Danmark/Media%20Archive/Documents/Forside/Scan001%20DOK1801854.pdf?TimeStamp=41800,384164838)
- Sam, M. P. (2012). Targeted Investments in Elite Sport Funding: Wiser, More Innovative and Strategic? *Managing Leisure*, 220, 207–220. <http://doi.org/10.1080/13606719.2012.674395>
- Storm, R. K., & Nielsen, K. (2013). *Dansk elitesport i fremgang: Notat [Danish Elitesport is Progressing]*. Copenhagen. Retrieved from <http://www.idan.dk/vidensbank/udgivelser/dansk-elitesport-i-fremgang/b1e67438-642b-4d22-a1d2-a38400c02a2b>
- Storm, R. K., & Nielsen, K. (2015). *Danske eliteresultater 2014: Danmark fastholder historisk høj konkurrenceevne i international elitesport [Denmark Continues to Soar in International Elite Sport]*. Copenhagen. Retrieved from http://www.idan.dk/media/3505439/Danmark-fastholder-historisk-hoej-konkurrenceevne-i-international-elitesport_2015.pdf

Bilag

Som det fremgår af nedenstående er der enkelte outliers i årets anvendte regressionsmodel. Modellen er derfor også kørt uden de pågældende nationer, dog uden, at det ændrer andet end marginalt på koefficienter og residualværdier. Outliere er derfor fastholdt i den endelige model.

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Scatterplot

